خبر

معاون آموزش و پرورش خبر داد:

آغاز هفته قصه‌گویی در مدارس ابتدایی

● **مهر:** معاون پرورشی و فرهنگی وزارت آموزش‌وپرورش گفت: هفته قصه‌گویی به مناسبت ولادت پیامبر اکرم (ص) و شب یلدا، در مدارس ابتدایی سراسر کشور اجرا می‌شود.

مهدی فیض، از اجرای طرح قصه‌گویی در مدارس خبر داد و افزود: هفته قصه‌گویی از ۲۸ آذر آغاز و تا چهارم دی ۹۵ در مدارس ابتدایی کشور ادامه دارد. او ادامه داد: قصه یکی از مؤثرترین واسطه‌های تربیتی است که با کمک آن مبانی رفتاری و تربیتی را در جامعه مخاطبان کودک و نوجوان می‌توانیم ترویج دهیم.

معاون پرورشی و فرهنگی وزارت آموزش‌وپرورش افزود: قصه با حذف واسطه‌های ارتباطی در رابطه تنگاتنگ میان قصه‌گو و مخاطب، مرزهای رسمیت در ارتباطات میان‌فردی را از میان برمی‌دارد و با صمیمیت و تأثیرگذاری کلان بر مخاطب، او را از حالتی منفعل خارج می‌کند.

او با بیان اینکه تأثیر قصه‌گویی هنگامی آشکار می‌شود که کودک و نوجوان به تفسیر و تحلیل آن می‌پردازند، گفت: مأموریت قصه‌گو این است که با استفاده از ابزار بیان و بدن، مخاطب خود را در موقعیتی قرار دهد که او به تفسیر موقعیت بپردازد. مرزهای زمان و مکان را پشت‌سر بگذارد و در سفر زمان، تجربه‌ای کسب کند.

فیض با بیان اینکه قصه به‌جز کارکردهای تربیتی، نقش بسیار مهمی در ترویج فرهنگ و سنن ملی و مذهبی دارد، بیان کرد: ادبیات شفاهی و فرهنگی عامه را قصه‌گویی رواج می‌دهد.

او با اشاره به مفاد سند تحول بنیادین گفت: به منظور تسهیل فرایند یادگیری کودکان، قصه ابزار مناسبی است تا با بهره‌گیری از کارکردهای آن، در کارایی روش آموزشی معلمان و اثربخشی مباحث آموزشی، هم‌افزایی شود. به همین منظور ما به میمنت ولادت پیامبر اکرم (ص) و به یمن هفته وحدت و همچنین گرامیداشت آیین یلدا، هفته قصه‌گویی را در مدارس ابتدایی اجرا می‌کنیم.

معاون وزیر آموزش‌وپرورش به اهداف اجرای طرح قصه‌گویی اشاره کرد و گفت: احیای سنت قصه‌گویی و انتقال این میراث ارزشمند به نسل جدید به‌ویژه در شب یلدا، معرفی اسوه رحمت و معنویت حضرت محمد (ص)، برجسته‌کردن آرمان رحمانی اسلام با تأکید بر موضوع جهان عاری از خشونت و بی‌عدالتی، برجسته‌کردن نقش قصه‌گویی به‌عنوان یک ابزار کمک‌آموزشی، آموزش غیرمستقیم مبانی و مفاهیم ارزش‌های دینی و ملی به‌ویژه تشریح فلسفه نام‌گذاری هفته وحدت، از اهداف اجرای طرح قصه‌گویی است. وی با توصیه به مربیان مدارس گفت: برای ایجاد فضای شاد و خاطره‌انگیز در ذهن دانش‌آموز، تدابیر لازم را باید بیندیشند.

ابراز نگرانی اساتید دانشگاهی رشته جامعه‌شناسی از تغییر محتوای دروس

تغییر «جامعه‌شناسی» پشت درهای بسته

شهرزاد همتی

در جلسه ۱۷ آذرماه ۱۳۹۵ در وزارت علوم به ریاست رئیس کارگروه علوم اجتماعی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی دکتر غلامرضا جمشیدی‌ها، پیش‌نویس تغییر دروس دانشگاهی جامعه‌شناسی تقدیم شد که اغلب حاضران که مدیرگروه‌های علوم اجتماعی دانشگاه‌های سراسر کشور بودند، با برخی تغییراتی که این کارگروه قصد دارد در سرفصل دروس مقطع کارشناسی رشته جامعه‌شناسی ایجاد کند، مخالفت کردند. ماجرایی که از پیش از برگزاری این جلسه باعث نگرانی استادان اهل فن جامعه‌شناسی شده و نامه‌نگاری‌هایی نیز در این زمینه با وزارت علوم انجام شده بود. در گزارش‌ها نیز آمده است که طبق یادداشت اخیر آقای دکتر سیامک زندرضوی (استاد علوم اجتماعی دانشگاه کرمان و عضو شورای مرکزی انجمن جامعه‌شناسی ایران) در جلسه منعقدشده در تاریخ ۱۷ آذرماه در وزارت علوم، جناب دکتر جمشیدی‌ها در پاسخ به این سؤال که «چرا این برنامه برای بررسی در اختیار انجمن جامعه‌شناسی ایران قرار نگرفته است؟» تنها به «فراموشی» اشاره کرده است. این در حالی است که علاوه بر انتشار علنی نامه اتحادیه به انجمن جامعه‌شناسی ایران و مذاکرات شفاهی صورت‌گرفته میان اعضای اتحادیه و دکتر جمشیدی‌ها و انتقال حساسیت‌های جامعه علمی به وی، طبق پیگیری‌ها نامه اتحادیه به وزیر علوم نیز به خود شورای تحول و ارتقا رونوشت شده است ولی از آن زمان تاکنون هیچ پاسخ یا واکنشی دریافت نکرده است. هرچند استادان جامعه‌شناسی اضافه‌شدن دروسی مانند جامعه‌شناسی محیط‌زیست را به سرفصل‌ها مثبت ارزیابی می‌کنند، اما نگرانی آنها بیشتر مربوط به تغییراتی است که ممکن است بدنه اصلی این رشته را تخریب کند.

محمدحسین حیدری، دانشجوی ترم هفتم جامعه‌شناسی دانشگاه تهران است؛ او درباره سیر تغییر و تحولات در دروس جامعه‌شناسی دانشگاه‌ها به «شرق» می‌گوید: «ماه‌ها پیش لابه‌لای اطلاعاتی که در رسانه‌ها داده شد، متوجه شدیم دارد پروژه‌ای شکل می‌گیرد که هدفش تغییر سرفصل دروس رشته‌های علوم اجتماعی، از سوی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی است. ما با پیگیری‌ها و با خواندن اساسنامه این شورا متوجه شدیم که سال ۸۸، در دوره محمود احمدی‌نژاد و در شورای‌عالی انقلاب فرهنگی که به ریاست وی تشکیل شده این شورا با هدف انطباق دروس جامعه‌شناسی با اهداف نظری جمهوری اسلامی و همچنین انسان‌شناسی اسلامی و کارآمدکردن علوم انسانی شکل می‌گیرد. ظاهرا دکتر حدادعادل به ریاست این شورا انتخاب شدند و کارگروه علوم اجتماعی این شورا به ریاست دکتر جمشیدی‌ها تشکیل جلسه می‌دهد. بنا بر این شده این کارگروه طبق وظیفه‌اش درباره اهداف شورا، یک‌سری تغییرات را در سرفصل دروس جامعه‌شناسی پیشنهاد دهد و در شورا تصویب شود و وقتی در شورا تصویب شد، برای تمام دانشگاه‌ها لازم‌الاجراست. ما اواسط تیرماه، در نامه‌ای به انجمن جامعه‌شناسی ایران، این مسئله را هشدار دادیم و اعلام کردیم انجمن جامعه‌شناسی ایران به‌عنوان نهاد دموکراتیکی که به بهترین نحو می‌تواند جامعه علمی علوم اجتماعی را نمایندگی کند، باید در این ماجرا دخالت و پیشنهادات خود را مطرح کند که اگر قرار است تغییراتی اعمال شود، نه در جهت منفی بلکه مثبت و سازنده باشد تا واقعا منجر به ارتقا شود. ما در همان نامه هم عنوان کردیم که اگر قرار است ارتقا صورت گیرد، این مسئله فقط و فقط باید از سوی نمایندگان دموکراتیک جامعه علمی علوم اجتماعی باشد که محقق شود. از آن طرف هم در نامه‌ای به شخص وزیر علوم و همچنین معاون آموزشی وزارت علوم، اعلام کردیم که باید جلوی دخالت نهادهای بیرونی در دانشگاه گرفته شود و این تغییرات هرچه هست، باید در صحن دانشگاه‌ها از سوی جامعه علمی کشور نقد و بررسی شود». وی تصریح کرد: «اما در روزهای اخیر فایل پی‌دی‌افی به دست ما رسید که ظاهرا در اختیار مدیران گروه‌های علوم اجتماعی قرار داده و تغییرات درخورتوجهی در سرفصل دروس پیشنهاد شده تا مدیران گروه پیشنهاد خود را اعلام کنند. در این فایل پی‌دی‌اف چند تغییر درخورتوجه و به نظر ما نپذیرفتنی اتفاق افتاده که با منطق علوم اجتماعی نمی‌خواند و مشخص شد تلاش این کارگروه شورای تحول و ارتقا این است که تغییرات را به سمت و سویی ببرد که جامعه علمی علوم اجتماعی، این تغییرات را نپذیرند. گواه این قضیه هم این است؛ در جلسه‌ای که به تاریخ هفدهم آذر ماه در وزارت علوم با حضور مدیرگروه‌ها و ریاست دکتر جمشیدی‌ها برگزار شده است، اغلب مدیر گروه‌ها با برخی تغییرات مخالفت جدی کرده‌اند، ولی رئیس جلسه با اینکه رأی‌گیری انجام شود، مخالفت کرد چراکه نظر داشتند نهادهای بالادستی مثل شورای‌عالی انقلاب فرهنگی باید پاسخ بدهند. ما در تلاش هستیم با گفت‌وگو با استادان و انجمن جامعه‌شناسی ایران وضعیت را به‌گونه‌ای پیش ببریم که مقاومتی در برابر این تغییرات صورت بگیرد. همچنین خودمان یک‌سری پیشنهادات برای تغییرات داریم که باید مدنظر قرار بگیرد».

اما دکتر جمشیدی‌ها درباره اتفاقات پیش‌آمده داستان را طور دیگری شرح می‌دهد. دکتر غلامرضا جمشیدی‌ها رئیس کارگروه علوم اجتماعی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی، نیز توضیحاتی را در زمینه تغییرات در دروس جامعه‌شناسی دانشگاه‌ها به «شرق» ارائه کرد و گفت: «می‌دانید مطابق مقررات وزارت علوم، هر برنامه درسی باید هر پنج سال یک بار بازنگری شود، متأسفانه خیلی از برنامه‌ها در ایران بیش از پنج سال و ۱۵ سال و بیشتر دست‌نخورده باقی مانده و عوض نشده‌اند. زمانی که شورای تحول تشکیل شده، تلاش آن برای کمک به دانشگاه‌ها بوده است. یعنی کارهایی که باید در دانشگاه‌ها انجام دهند، شورای تحول آنها را برعهده دارد. در همه حوزه‌ها هم کارهای خوبی انجام شده و یکی از این حوزه‌ها هم حوزه علوم اجتماعی است. در این حوزه روش فکری من این است کارها را دانشگاه‌ها انجام دهند تا کارگروه ما. این را هم بگویم پیش از اینکه شورای تحول تشکیل شود، جزء کمیته جامعه‌شناسی وزارت علوم بودم. با توجه به این طرز فکری که داشتم، در ابتدا برای تحول رشته جامعه‌شناسی، کار را به دانشگاه علامه‌طباطبایی سپردیم. دانشگاه علامه‌طباطبایی کارهایی انجام داد که کفایت نکرد. در دولت جدید ادامه کار را به دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران سپردیم، متأسفانه دانشکده علوم اجتماعی هم جز برگزاری چند جلسه، کار خاصی از پیش نبرد. برای همین راه دیگری نمانده بود جز اینکه خود کارگروه اقدامات اولیه را پیش ببرد». وی افزود: «ما دو کار انجام دادیم؛ اول اینکه برای همه گروه‌ها از طریق ایمیل پیغام دادیم که دانشگاه‌های ایران نظرات خود را درباره برنامه برای ما بفرستند و متأسفانه جز پنج، شش نفر کسی به ما جواب نداد. اقدام دوم این بود، دانشگاه‌های مهم سراسر دنیا در حوزه جامعه‌شناسی را رصد کرده و درس‌های مهم آنها را در نظر گرفتیم. بعد یک سرفصل اولیه را پیشنهاد کردیم». جمشیدی‌ها خاطرنشان کرد: «قصد من برای این مسئله دو اقدام است. برای تغییر و تحول معیارهایی را وزارت علوم در اختیار ما قرار داده و ما روی آن کار می‌کنیم و آن بحث بومی‌سازی، اسلامی‌سازی، به‌روزبودن و کارآمدبودن مورد نظر ما در این طرح است. بنابراین ما براساس این چهار معیار و حفظ ساختار دروس، کار را پیش برده‌ایم. برای مثال، درحال‌حاضر مشکل جامعه ما محیط زیست است، آیا باید درس محیط زیست را مدنظر قرار دهیم؟ معلوم است باید قرار دهیم چون برای جامعه ما حائز اهمیت است. ما یک طرح اولیه تهیه کردیم و بعد در مسیر کاری که باید انجام می‌شد، پیش بردیم. باید بدانید هر درسی که تصویب شده مطابق اراده شخصی ما نیست، ما باید طبق مصوبات شورای تحول از همه مدیران گروه ایران دعوت می‌کردیم. ما هم دعوت کردیم و خیلی از مدیران گروه جامعه‌شناسی در جلسه حضور پیدا کردند. این جلسه تشکیل شد و البته اختلافات زیادی هم پیش آمد، مثلا ما جامعه‌شناسی روستایی را جزء دروس اختیاری قرار دادیم و تأکید دوستان این بود جزء دروس تخصصی باشد و ما هم پذیرفتیم. ما در دروس یک جامعه‌شناسی اقتصادی داشتیم و یک جامعه‌شناسی مقاومت، همکاران نظر دادند درس جامعه‌شناسی اقتصادی شود با تأکید بر مقاومت و ما هم این پیشنهاد برتر را پذیرفتیم. اما در این جلسه یکی از دوستان یک‌سری اطلاعات اولیه اشتباهی داد و فضا را ملتهب کرد». وی در پایان خاطرنشان کرد: «هدف ما همکاری با همه دانشگاه‌ها و تقویت جامعه‌شناسی است. هیچ وقت علم در فضای جبری شکل نمی‌گیرد و باید در فضای رقابتی شکل گیرد. ما می‌خواهیم بدانیم آیا دروس با جامعه ما هم‌خوانی دارند یا نه، تغییرات اعمال‌شده جزئی است. ساختار را اصلا نمی‌توانیم تغییر دهیم، چراکه تغییر ساختار برعهده وزارت علوم است. ما در داخل ساختارها تغییرات جزئی داده‌ایم. باز هم می‌گویم روش من سپردن کار به دانشگاه‌هاست. نشانه هم اینکه رشته مددکاری اجتماعی که مصوب شورای تحول است، کارهایش را دانشگاه علامه انجام داد و کارها در حال طی‌کردن مسیر قانونی خود است».

تغییر اگر یک فرایند طبیعی و ازسوی افرادی که صلاحیت دارند انجام شود، پذیرفتنی است و در دنیای علم با توجه به تغییرات اجتماعی جهان و رویدادهای تازه‌ای که مطرح می‌شود، اصولا باید تغییراتی در برنامه‌ها و دروس صورت پذیرد. تا هم منابع بازبینی و هم دروس کم و زیاد شود. منتها بحثی که وجود دارد این است چه مراجعی و چه کسانی و براساس چه رویکردی دنبال تغییر هستند

درهمین‌حال دکتر سراجزاده، رئیس انجمن جامعه‌شناسان ایران، در گفت‌وگو با «شرق»، درباره لزوم تغییر در دروس جامعه‌شناسی می‌گوید: «تغییر اگر یک فرایند طبیعی و ازسوی افرادی که صلاحیت دارند انجام شود، پذیرفتنی است و در دنیای علم با توجه به تغییرات اجتماعی جهان و رویدادهای تازه‌ای که مطرح می‌شود، اصولا باید تغییراتی در برنامه‌ها و دروس صورت پذیرد. تا هم منابع بازبینی و هم دروس کم و زیاد شود». وی افزود: «منتها بحثی که وجود دارد این است چه مراجعی و چه کسانی و براساس چه رویکردی دنبال تغییر هستند. درباره تغییر برنامه درسی دانشگاه‌ها، مرجع ذی‌صلاح خود دانشگاه‌ها هستند. دانشگاه‌ها یک نهاد مستقل هستند و باید برنامه‌ریزی خود را انجام دهند. اما اگر قرار باشد دستگاهی هم متولی این کار باشد، آن زمان هم وزارت علوم است که صلاحیت اصلی اداره دانشگاه‌های کشور را برعهده دارد و آن هم با توجه به نظر و توانمندی تخصصی هر رشته در دانشگاه‌ها باید تصمیم بگیرد». سراجزاده درباره نگرانی‌های ایجادشده درباره تغییر سرفصل دروس جامعه‌شناسی گفت: «اتفاقی که افتاده این است که برای تغییر در برنامه‌های درسی به نظر رسیده ضرورت وجود دارد، اما این ضرورت باید در دانشگاه بررسی می‌شد. بسیاری از دانشگاهیان از نحوه تغییر اعمال‌شده باخبر نیستند و آن تغییری که ایجاد شده تغییر از نگاه متخصصان نبوده است و معلوم نیست آیا تغییرات بازنمای واقعی این رشته بوده است یا نه و آیا با دیدگاه‌های تخصصی در دانشگاه‌ها انطباق دارد یا نه؟ مسئله اصلی دانشگاهیان این رویکرد است، به نظر می‌رسد این رویکرد همفکر با دانشگاهیان و در جهت به‌روزشدن جامعه‌شناسی نیست».

ادامه در صفحه ۱۷

دریچه

معاون ساماندهی امور جوانان:

شرط صدور مجوز برای مراکز همسریابی

● **ایلنا:** معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان با اشاره به اینکه در شرایط کنونی جامعه وجود مراکز همسریابی و همسان‌گزینی ضروری است، گفت: تا زمانی که نتیجه عملی تنها مرکز موجود در این زمینه را احصا نکنیم و مؤثر و مفیدبودن این اقدام را در عمل نسنجیم، به هیچ مرکز دیگری مجوز داده نخواهد شد. محمدرضا رستمی درباره نتیجه عملکرد مراکز همسان‌گزینی و همسریابی دارای مجوز، گفت: این مسئله موضوعی مهم و جدی است، اکنون فقط یک مرکز به صورت نمونه و آزمایشی با همکاری وزارت ورزش و جوانان در این زمینه شروع به کار کرده است که با توجه به پیشرفتی که در کارشان داشته‌اند، نتیجه آن در شروع کار مطلوب بوده است. او ادامه داد: درحال‌حاضر پایش ماندگاری ازدواج‌هایی که از طریق این مرکز شکل گرفته در حال انجام است که احتمالا تا پایان سال اعلام می‌شود. معاون ساماندهی امور جوانان افزود: با توجه به شرایطی که جامعه با آن روبه‌روست و تقاضایی که میان جوانان وجود دارد، بودن این مراکز ضروری است، حتی خانواده‌ها نیز برای معرفی گزینه‌های مناسب ازدواج با توجه به ویژگی‌های شخصیتی، خانوادگی، روان‌شناختی و... به این‌گونه مراکز نیاز دارند، چراکه این مراکز می‌توانند در مسائل ذکرشده تسهیل‌گر باشند. رستمی اظهار کرد: البته تا زمانی که نتیجه عملی این مرکز را احصا نکنیم و مؤثر و مفیدبودن این اقدام را در عمل نسنجیم، به هیچ مرکز دیگری مجوز داده نخواهد شد، همچنین براساس عملکرد این مرکز آیین‌نامه‌ای تهیه خواهد شد که در آن آسیب‌شناسی این مرکز و عملکرد آن در نظر گرفته می‌شود و براساس آن یک آیین‌نامه صدور مجوز برای مراکز همسان‌گزینی و همسان‌یابی تا سال آینده تدوین می‌شود. او درباره برنامه دیدار جوانان با اعضای هیأت دولت گفت: یکی از تفاوت‌های جدی دولت یازدهم با برخی دولت‌ها در حوزه جوانان این است که این دولت، دولت شنواست و دولت شنوا باید زمینه‌ها و ابزار لازم برای شنوایی خودش را فراهم کند، تقریبا در دو سال گذشته یکی از کارهای مؤثری که انجام شد؛ ارتباط مستقیم جوانان با اعضای دولت بود که جوانان توانستند در آن مستقیم و بدون واسطه نظرات، نقدها و پیشنهادها و مطالبات‌شان را به اعضای هیأت دولت منتقل کنند و از آنها توضیح، پاسخ و شفاف‌سازی بخواهند؛ اعضای دولت نیز در این مدت برای پاسخ‌گویی اعلام آمادگی کردند و در برنامه‌های ما حضور داشتند، بر همین مبنا امسال دومین دوره دیدار جوانان با دولت انجام می‌شود.

معاون وزیر ورزش و جوانان ادامه داد: اولین‌بار این دیدار در هفته جوان انجام شد و اکنون دور دوم دیدار مستقیم جوانان با چهار نفر از اعضای هیأت دولت (وزیر ورزش و جوانان، وزیر راه و شهرسازی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و مشاور رئیس‌جمهور در امور اقتصادی) در ۲۹ آذر در هتل المپیک برگزار می‌شود. این دیدار و گفت‌وگوها کاملا تعاملی است، به‌طوری‌که جوانان سؤال‌هایشان را می‌پرسند و بعد از بیان هر سؤال، وزیر مربوطه پاسخ لازم را ارائه می‌کند تا از کلی‌گویی‌ها در این گفت‌وگوها خارج شویم و به تمام استان‌ها اعلام شده که جوانان دیگر نیز سؤال‌هایشان را بفرستند، سؤال‌هایی که دارای چارچوب منطقی و کارکرد برای جامعه جوان هستند، در این نشست مطرح می‌شوند.

جدول ۲۷۱۳ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- همسایه کلمبیا و دریای کارائیب- خجل و شرمسار ۲- سقف خانه- در قدیم می‌سوزاندند تا محیط خوشبو شود- قلعه حکومتی ۳- خالکوبی- راسته‌ای از پستانداران- پسوند شباهت ۴- چه کسی- آهسته و آرام- یکسوکننده الکترونیکی ۵- از اجزای آجیل- انسان- فنی در کشتی ۶- بندری در هرمزگان- تابناک- نوعی ماده رنگی برای نقاشی ۷- پیاده در شطرنج- معاینه پزشکی- حرف ندا ۸- مرده- فیلمی از چارلی چاپلین- پرهیزکاری ۹ - ضمیر بی‌حضور- بندری در اوکراین- برق را از کوئل به دلکو می‌رساند ۱۰- فنا- آتشگیره- اجاره‌دهنده ۱۱- حمله و هجوم- سالی که مبنای آن گردش زمین به دور خورشید است- کندن گل ۱۲- وسط- محافظ بافت نرم نوک انگشتان- گنده ۱۳- لباس اتاق عمل- از مباحث دانش ریاضی- شهری در استان اردبیل ۱۴- پول کشورهای خارجی- بنیان‌گذار- نیستی و عدم ۱۵ - کاپیتان تیم فوتبال بایرن مونیخ- نوعی پارچه پنبه‌ای.

عمودی:

۱- ضدحمله- مربوط به جسم- از الفبای فارسی ۲- گرفتن حق به طور تمام و کمال- نوعی اسباب‌بازی- پاسخ مثبت ۳- رشد- خویشاوندی- اقامتگاه ۴- تکرار حرفی از الفبا- زاپاس- پرحرارت ۵- نوعی زینت روی لباس- ادعا- تپه باستانی آتن ۶- خواهش‌های نفسانی - نقطه مقابل مبدأ- شاد و بانشاط ۷- علامت- طراح- پسوند شباهت ۸- خجسته- فیلسوف یونانی که در روز روشن با چراغ دنبال انسان واقعی می‌گشت- سنت و آیین ۹- فام- ارادتمند- عضو شامه ۱۰- روستا- پیرایه- الهه اندیشه و هنر در اساطیر یونان ۱۱- غذایی از آردبرنج و شیر و شکر- آشکار و نمایان- سنگ آتش زنه ۱۲- درگذشت- سمت راست- تکرار حرف دوم الفبا ۱۳- از انواع چین‌خوردگی‌های زمین- داخل‌شدن- دستگاهی در موسیقی ایرانی ۱۴- زنگ گردن شتر- قوم مغول- پیکار کردن ۱۵- رخنه‌گر اینترنتی- از القاب امام زمان (عج)- قطعه موسیقی برای سه نوازنده.

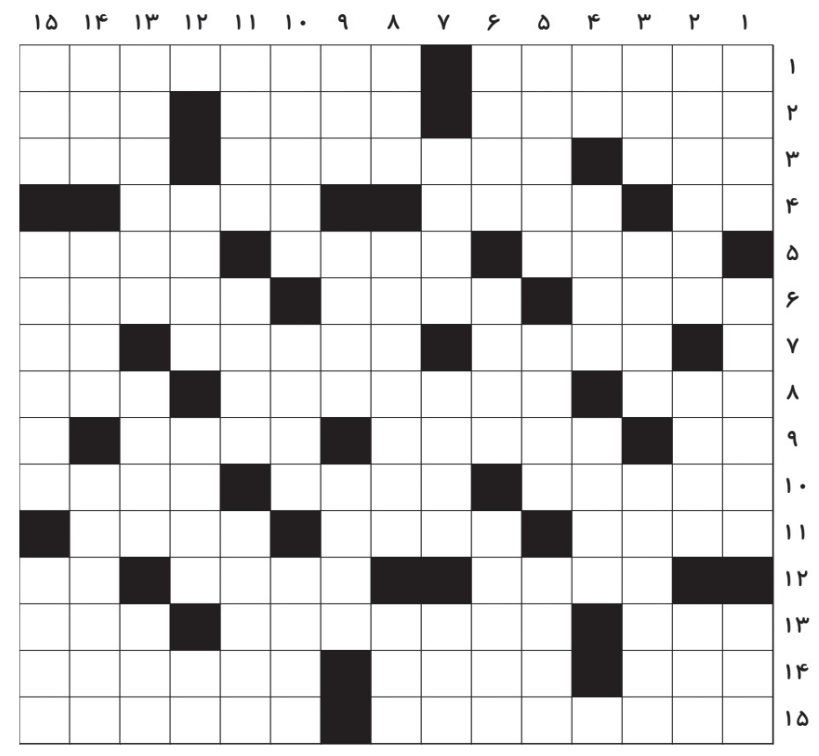

حل سودوکو سخت

۴	۷	۱	۳	۵	۹	۶	۸	۲
۵	۶	۲	۷	۸	۴	۳	۹	۱
۹	۳	۸	۱	۶	۲	۵	۷	۴
۲	۴	۳	۸	۹	۶	۷	۱	۵
۶	۸	۷	۴	۱	۵	۹	۲	۳
۱	۵	۹	۲	۷	۳	۸	۴	۶
۳	۹	۴	۶	۲	۸	۱	۵	۷
۸	۱	۶	۵	۴	۷	۲	۳	۹
۷	۲	۵	۹	۳	۱	۴	۶	۸

حل سودوکو ۱۷۰۹

۹	۲	۴	۱	۶	۳	۵	۷	۸
۵	۱	۶	۸	۹	۷	۳	۲	۴
۳	۷	۸	۵	۲	۴	۶	۹	۱
۷	۵	۹	۲	۸	۶	۱	۴	۳
۸	۴	۱	۳	۵	۹	۷	۶	۲
۶	۳	۲	۷	۴	۱	۹	۸	۵
۴	۸	۷	۹	۳	۵	۲	۱	۶
۱	۶	۳	۴	۷	۲	۸	۵	۹
۲	۹	۵	۶	۱	۸	۴	۳	۷

جدول ۲۷۱۲

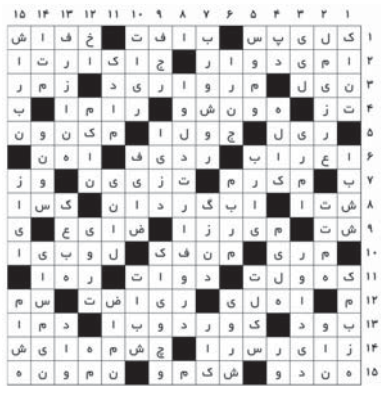

سودوکو سخت ۱۷۱۰

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۲		۱					
۳	۶	۵						۹
		۷	۹				۶	۲
۷				۸		۹	۴	
۹	۵		۴					۸
	۸	۴	۶					
	۷				۵			۴
			۳				۲	۱
						۸	۳	

سودوکو ۱۷۱۰

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

				۴	۷	۱	۹	۶
۹			۳		۱	۵		۲
۱			۶	۹		۸		۳
۷		۲	۹					۵
	۱		۴	۲		۳	۸	
۴		۳	۸					
۲			۷	۵			۳	۸
۵		۷	۱			۶		
۸				۶	۹			۱